

hondo-hondotik

Tontxu Campos

(Ekonomi Sustapeneko Bizkaiko foru diputatua eta Eusko Alkartasuneko kidea)

Kalitatearen Europako VII. Astea: ondo egindako gauzekiko grina

Hilaren 5ean hasi zen, Guggenheim museoan, Kalitateari buruzko Europako VII. Astea. Ia 50 topaketa egiten ari gara, eta kalitatearen arloan gure gizarteko agenteek nolako ahalegina egiten duten ikusteko aukera izan dugu. Ondo egindako gauzekiko grina: horixe da gure herriaren ezaugarri nagusia, eta hori oinarritzat hartuta egingo die aurre Euskal Herriko zein Bizkaiko gizarteak 2000-2010 hasi berri dugun hamarkadan dituen erroka sozioekonomikoei. Herri moduan etengabe hazten ari den globalizazio prozesua aprobetxatu behar dugu, horixe da hamarkada honetan dugun erroka, eta, prozesu hori aprobetxatzeaz gain, garapen iraunkor solidarioagoa bultzatzeko dugun aukerari ere eutsi behar diogu.

Gure sare sozioekonomikoa egokitzen ari da, eta, horri esker, gure ekonomiak, aurreko hazkunde-tasak mantendu ez ezik, hazkunde tasa horiek gehitu ere egin ditu; horrela, 2000. urtean barne produktu gordina %5,4 hazi da; Autonomia Erkidegoko altuena izan da, eta Europako Batasuneko batez bestekoa baino altuagoa ere bada. Hazkunde tasa horien bidez, Europako Batasunarekin ekonomikoki bateratzea lortu dugu. 2001. urterako munduan, ekonomia mailan egin diren aurreikuspenen arabera, gure esparruan gutxienez %3 haziko da BPG, hau da, munduan gainerako ekonomia sailetan baino gehiago. Egiten ari garen ahalegin honen bidez, nazioartean lehiakorragoak izango gara.

Langabezi tasa asko jaitsi da azken urtee-

tan. Horrela, azken urtean ia 5 puntu (%4,9) jaitsi da langabezia. Aurtengo hiruhilabete-koan, populazioaren jardura dela eta, Eustat-ek egin duen inkestan agertzen denez, populazio aktiboaren %13,8 dago langabezian. Langabezi tasa jaitsi egin da, eta Bizkaian populazio aktiboa, berriz, 5 puntu (4,9%) gehitu da; hirugarren hiruhilabete-ko honen amaieran ia 437.900 pertsonak osatzen zuten populazio aktiboa, hau da, inoiz izan dugun kopururik altuena.

Kalitatearen alde egin dugun apustua da ekonomia garatzeko bidea eman digun oinarritzeko zutabea. Kalitate osoari buruz ari naiz noski, erakundeek garatzen dituzten praktikarik onenak bateratzen dituen kudeaketa osoaren estrategiaz, hain zuzen ere. Europako VII. aste hau dela eta, kalitate osoa lortzeko bidean dagoen erakunde baten funtsezko oinarriak gogorarazi nahi nituzke.

— Enpresa horren bidez, emaitzak lortu nahi dira, enpresaren interes taldeen, bezeroen, hornitzaileen, enplegatuen eta akziodunen nahiak asebate behar dituzte, baina, batez ere, gizartearen nahiak eta interesak dira bete beharrekoak.

— Enpresa horien oinarria bezeroa da, bezeroaren nahiak asetzeari.

— Enpresa horretako buruek argi daukate zeintzuk diren enpresaren helburuak, eta bat datoz helburu horiekin. Gainera, erakundea osatzen duten guztiak bikaintasuna lortzeko lan egiteko beharrezko neurriak eskaini behar dituzte.

— Funtzio edo sailetan egin ohi den banaketari prozesuen kudeaketa gehitzen zaio enpresa bikain batean, prozesuak kudeaketa horren bidez, bezeroen beharizanei hobeto egokitu ahal izango baitaio eta enpresaren lehiakortasuna hobetuko baita.

— Enpresa horren kudeaketa informazioan eta datu fidagarrietan oinarritu behar da, eta ez iritzietan.

— Enpresako langileak enpresako partaide izan daitezela bultzatu behar du, eta haien garapena bultzatzen du. Horretarako, erantzukizunak eta konfiantza hartzeko komunikazio eta parte hartzeko bideak ezarri behar dituzte.

— Gure enpresa etengabe ari da ikasten, berritzen eta hobetzen, eta, horretarako, PDCA (Plan-Do-Check-Act) zikloa hartzen du oinarritzat.

— Horrez gain, euren hornitzaile eta laguntzaileekiko konfiantzan oinarritutako itunak, loturak eta harremanak ezartzen dituzte.

— Eta azkenek, gizartearekiko erantzukizuna duen enpresa da, gizarte eta ekonomia-aren garapenarekin konprometitu dago, euren ustez, gizarte etorkizunari lotuta baitaio.

Horixe da gure enpresa bikaina. Eta egunetik egunera gero eta erakunde gehiago oinarri horiekin bat etor daitezten eta horien arabera lan egin dezaten, enpresen arrakasta tren honetara igo nahi duten enpresei laguntzeko tresnak garatuko ditugu herri adminis-

traziook. Enpresen bikaintasuna eta kalitate osoa sustatzea da gure asmoa, eta, horretarako, Kalitaterako Euskadiko Fundazioa, Euskalit, sortu genuen orain dela zortzi urte, eta Eusko Jaurlaritzaren eta EAeko hiru foru aldundien artean ekonomia sustapenerako plangintza sinatu dugu. Bizkaiko Foru Aldundiko Ekonomia Sustapenerako sailak dituen laguntza egitasmo programa guztiak EFQM Europako bikaintasun ereduarekin bateratu ditugu. Eraberritu egitasmoaren bidez, Bizkaiko enpresa txikiei laguntzeko programa integrala eskaintzen dugu. Gure erroka Bizkaiko ETEak sendotzea da, eta, horretarako, enpresek dituzten hobekuntza planetan dauden jarduerak garatzeko laguntza eskaini nahi diegu.

Batzen ere enpresa txikiei lagundu nahi diegu, Bizkaiko lurraldea ETEen menpe dagoen lurraldea baita. Bizkaian dagoen enpleguaren %60,8 50 langile baino gutxiago dituzten enpresetan sortzen da. Europako Batasunean, berriz, parte-hartze hori %53,1era jaisten da.

Gaur egun dugun erroka Bizkaiko enpresek euren hobetze planak berritzeko politikari garrantzia ematea da. Lisboan egin zen Europako Kontseiluaren ondoren Europako Batasunak planteatu zuen Europako Batasuna hazteko oinarria berrikuntza zela eta berrikuntza hori bultzatu behar zela. Bizkaia-aren zein Euskal Herri osoaren erroka epe ertainera gure ekonomia Europako ekonomia aurreratuenekin bateratzea da. Etorkizunean lehiakorak izateko gure enpresen kudeaketetan berrikuntza bultzatzeko mekanismo aktiboak garatzeko gai izan behar dugu. Berrikuntzak duen garrantzia barneratu behar dugu, enpresa kudeaketatik bertatik hasita, berrikuntza izango baita gure helburua lortzeko giltzarria, hau da, 2004. urterako enpresen I+G gure BPGaren %1,28 izatea lortzea. Gure enpresen bikaintasun eredu-eran berrikuntza kultura sartzeari lortzen baldin badugu, gure enpresei ekonomia garapen iraunkorra ziurtatuko diegu.

Jon Aleman

(Aralarko kidea)

Ispilua hautsi da

Hegoaldeko sektakeriaz aspaldi go-
goan jota geundenok Iparraldeari
beha ginen. Iparraldeko politika,
beharbada, urrundik ikusiz, zabalagoa, de-
mokratikoagoa, gizatiarragoa... ikusten ge-
nuen. Ezker Abertzaleko politika giroaz ari
naiz, jakina. Hango siglen saltsa, EMA, EB,
Patxa, ELB, Herri Taldeak..., pittinka-pittin-
ka elkarganatzen eta gutika-gutika, aitzina,
geldiunerik gabe ikusten genituen. Beren au-
rrerapenei beti so eta gure etengabeko atze-
rapausoei erreparaturik, kezkatu.

Pentsati, lagundu baino gehiago izorratu
ez ote ditugun egin joan den 40 urteetan La-
purdiko, Nafarroa Behereko eta Zuberoako
anaia-arrebak. Sasian zenean nola kartzelan
denean, Filipe Bidart gogoan! Presorik ere-
dugarriena bezala gure bihotzean. Gizonta-
sun ispilua. Penintsulatik, lanbro artean, hala
ere, segur ez zela guk ikusten edo amesten
genuena. Eta bertakoei galdetzen genien,
eta Iparraldean ere arrazura franko bai, bai-

na *desertifikaziorik* ez, inondik ere ez hemen
gertatzen ari zen bezala. *Desertifikazioa* alde
guzietan. Ur falta ikaragarria.

Baina aspaldixkotik sumatzen hasi ginen
haustura, azkenean, gauzatu da. Abertzale-
en Batasuna hautsi da. Hegoaldeko askoren
eredua, gure ispilua, zatitu da, eta, hain zu-
zen, batasunaren aitzakian. Gutxiengoak AB
utzi eta beste alderdi batera egin du jauzi.
Gutxiengo kideak Hegoaldean sortu den al-
derdi berrian, Batasunean hain zuzen, mur-
gildu dira. Aurrena, zerbait erran behar ba-
dut, ABrekiko ene eskua eta atxikipena. Bi-
garren, ene errespetu guztia alde egin dute-
nekin, beren deretxoan zeuden. Abertzale
Batasunean (AB) tokirik ez bazuten edo be-
ren buruak bertan gustura ikusten bazituz-
ten, ongi egin dute, eta ongi ibili eta zorte on
erranen nieke.

Hala ere, badut zalantzarik: ABn tokirik ez
izateak ala Batasunean aurkitzea espero du-
ten erosotasunak eraman ote ditu ABekin

haustea? Nolanahi, Iparraldeko Batasuneko
kideen fede onaz ez dut dudazko motibo
handirik, ezagutu ere ez baitituzt ezagutzen.
Gaurko ene hitzak ez datoz, hala ere, Iparral-
deko Ezker Abertzaleaz gauza berri edo go-
goeta sakonagorik egitera. Ipar eta Hego Ez-
ker Abertzaleaz zerbait erratera baizik.

1.-Lehenik eta behin, erran behar da, Ipa-
rraldean ez bezala hemen, Hegoaldean, ez
dela hausturarik izan, prozesu batetik bi
Alderdi sortu direla baizik. Ez gehiago eta ez
gutxiago. Hala ere, ordoxiaren ezpata hartu,
eta ikusi dugu Batasunak nolako epaia bota
duen: Aralar zatitzailea da, leialtasun
apurrik ez duena, etsaien poza... Iparraldean
ez ote dira poztu RPRkoak, UDFkoak eta so-
zialistak, edo? Eta zer? Gaurko poza ez al da
izaten askotan biharko negarraren aitzinda-
ri?

2.-Iruñeko zinegotzi eta Nafarroako parla-
mentari ziren, hurrenez hurren, Patxi Zaba-
leta eta Pablo Muñozek, Euskal Herriarren
izenean atera zirenak, beren postuak utzi zi-
tuzten. Ez zuten posturik zor, baina estiloa
erakutsi dute.

3.-Baionako zinegotzi eta ABren izenean
atera zen Xabi Larralde —Batasuneko Ma-
haikidea ere bai orain— ez du kargurik utzi.

Ez noa ni bere kargua zor duela erratea, bai-
na bai, *estiloa* erakutsi duela. Betikoen *esti-
loa*, hain zuzen ere. Azkenean, *estiloa, jarrera,
ikustatea* eta horrelakoak hitz handi-mandiak
baino gehiago balio dutenik ez dut erranen
baina bai aurretik doazela. Eta aurretik ez
baldin badatoz, ...e! e! gauzak ez datoz bide
zuzenetik.

4.-Hegoaldeari begira, zer erran etxaldeaz
eta beren ondasunez? Ondasun materialez
eta ondasun izpiritualaz, denetaz esan liteke
mila gauza. Hala ere, isilik egotea hobe!

5.-Nafarroako lehendakari Migel Sanz
kezkatu ageri da. Hala dirudi, behintzat; bes-
tela ez luke Batasuna alde batera utzi eta
Aralar egurtzen hasi behar orain berriki egin
duen bezala.

6.-Erran den bezala, borroka armatuak
eragin ote du Hegoaldean bi alderdi sortzea?
Ez.

7.-Nafarroako afera ote da Aralar?

Ezezko biribil bat eta galdera bat. Lehena
azaltzea ez da zail. Bigarren erantzuna ezin
errazagoa da. Miraila hautsi bada, beste bat
egin beharko dugu. Ez dugu beste biderik eta
baldintzetako bat, Ipar eta Hego, *elkartasune-
an* litzateke. Inposaketarik gabe. Hala biz ez,
hala izanen da.